

Tijd voor verandering

In de periode 2007-2008 kreeg de internationale bankensector grote klappen. De kredietcrisis leidde tot een forse daling van de aandelenkoersen. Omdat grote internationale banken failliet dreigden te gaan, kwamen verschillende overheden en centrale banken (CB) met reddingsplannen.

Toen in de loop van 2008 deze kredietcrisis zijn weerslag kreeg op de reële economie en er sprake was van een internationale economische teruggang, verlaagde de centrale bank van de Verenigde Staten (VS) de rente. De Europese Centrale Bank (ECB) volgde deze renteverlaging pas enige maanden later. Ze wees voor deze vertraagde reactie op de doelstelling van het monetair beleid van de ECB.

Toch zette de teruggang door en eind 2008 was er sprake van een recessie met een toename van de werkloosheid tot gevolg. De toename van de werkloosheid valt deels te verklaren uit de ontwikkeling van het particuliere vermogen in 2008 maar ook uit de economische relaties tussen de VS en de Eurozone (EZ).

- a** Beschrijf hoe een toename van de werkloosheid in de VS kan leiden tot een toename van de werkloosheid in de EZ.
- b** Geef een verklaring voor de toename van de werkloosheid die gebaseerd is op de ontwikkeling van het particuliere aandelenvermogen.
- c** Geef een andere verklaring voor de toename van de werkloosheid. Maak daarbij gebruik van ten minste één figuur uit bron 1.
- d** Geef een verklaring voor het verband tussen de ontwikkeling van de bezettingsgraad en de index van het prijsniveau in de VS tussen juli 2008 en december 2008.
- e** Geef de verklaring die de ECB, gelet op haar doelstelling, gegeven zal hebben om pas enige maanden later dan de centrale bank van de VS de rente te verlagen.

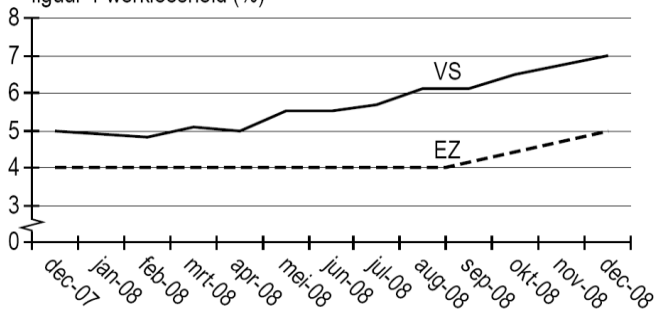
Een journalist die onderzoek heeft gedaan naar de oorzaken van de kredietcrisis, schrijft een artikel: Tijd voor verandering. Hij wijst daarin op de twee grote problemen waarmee de economie van de VS de komende jaren geconfronteerd wordt. Enerzijds is de financiering van de particuliere en de collectieve sector in gevaar en anderzijds zijn de economische relaties met het buitenland zorgelijk.

De journalist vraagt aan jou in een deel van het artikel de samenhang weer te geven tussen één van deze problemen en drie structurele aspecten van de economie van de VS (zie bron 2).

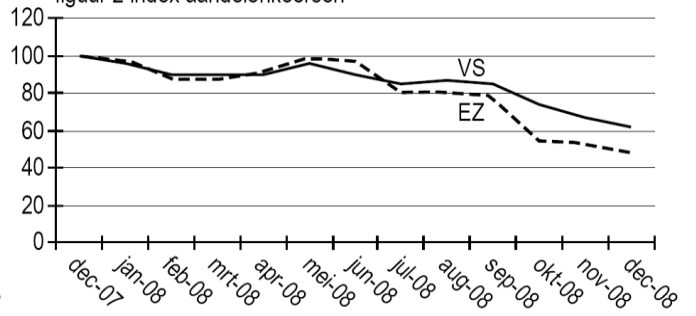
- f** Schrijf de tekst van het genoemde deel van het artikel. De tekst moet passen in de gegeven context. Gebruik ongeveer 75 woorden.

bron 1 zes figuren over de conjuncturele situatie

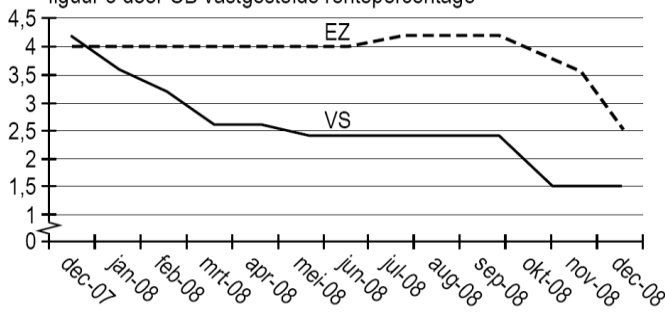
figuur 1 werkloosheid (%)

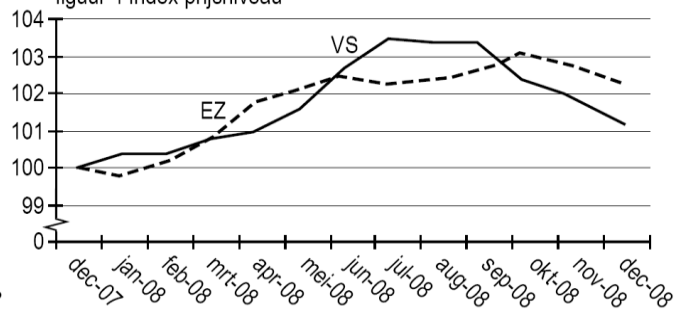
figuur 2 index aandelenkoersen

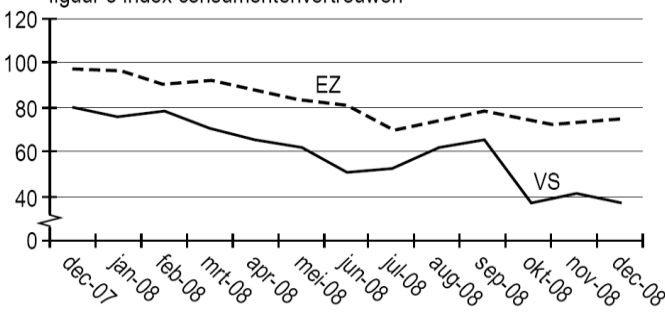
figuur 3 door CB vastgestelde rentepercentage

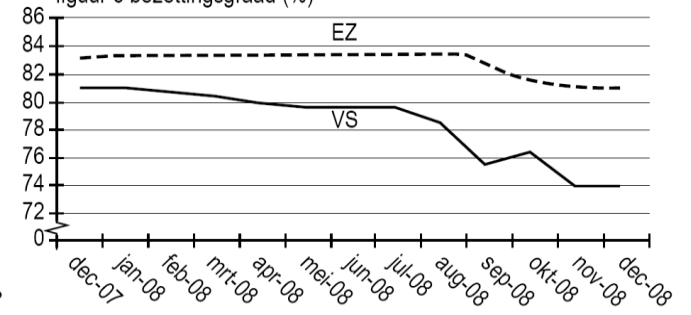
figuur 4 index prijsniveau

figuur 5 index consumentenvertrouwen

figuur 6 bezettingsgraad (%)

bron 2 structurele aspecten van de economie van de VS

- 1 De consumptie in de VS is door massaal gebruik van creditcards zo hoog dat sommigen spreken over overconsumptie.
- 2 De lopende rekening van de betalingsbalans vertoont al jaren een tekort.
- 3 De staatsschuld bedraagt in 2008 \$ 10.500 miljard en is gelijk aan 101% van het bruto binnenlands product.
- 4 Sommige grote industrieën zoals de autofabrikanten, zijn nog nauwelijks overgestapt op kleinere, zuinigere en meer duurzame producten.
- 5 Een deel van de industrie wordt beschermd tegen buitenlandse concurrentie.
- 6 De dollar is wereldhandelsvaluta; sinds 1969 is de dollar fors gedeprimeerd.
- 7 Ondanks het protectionisme wordt de economie van de VS steeds opener.
- 8 Het zwaartepunt van de industriële massaproductie verschuift van de Westerse industrielanden naar China en India.